

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	13
Rozdział I	
Sądowa kontrola działalności administracji publicznej (Dagmara Gut).....	17
1. Uwagi wstępne	17
2. Modele sądowej kontroli administracji publicznej.....	21
2.1. Kryterium pozycji ustrojowej sądu administracyjnego	21
2.2. Kryterium struktury instancyjnej sądów administracyjnych.....	23
2.3. Kryterium uprawnień orzeczniczych sądów administracyjnych.....	25
3. Organizacja sądownictwa administracyjnego w Polsce	29
3.1. Geneza sądownictwa administracyjnego	29
3.2. Konstytucyjne podstawy sądownictwa administracyjnego.....	32
3.3. Ustrój sądów administracyjnych.....	36
Rozdział II	
Zakres kontroli sądów administracyjnych i ich właściwość (Konrad Łuczak)...	41
1. Zakres kontroli sądów administracyjnych	41
1.1. Konstytucyjnoprawne podstawy zakresu kontroli sądów administracyjnych.....	41
1.2. Charakterystyka sprawy sądowoadministracyjnej	43
1.3. Podstawowe cechy kontroli wykonywanej przez sądy administracyjne.....	46
1.4. Wyłączenia z zakresu kontroli sądów administracyjnych	48
2. Właściwość sądów administracyjnych.....	50
2.1. Uwagi wprowadzające	50
2.2. Podział właściwości instancyjnej między w.s.a. a NSA	51
2.3. Właściwość miejscowa w.s.a.....	52
2.3.1. Sposób ustalania właściwości miejscowości	52
2.3.2. Wpływ skargi do niewłaściwego miejscowo w.s.a.	54
2.3.3. Zasada ciągłości właściwości miejscowości w.s.a.....	55
2.3.4. Szczególne przypadki zmiany właściwości miejscowości w.s.a.....	55

2.4. Właściwość rzeczowa w.s.a	57
2.4.1. Decyzje administracyjne	57
2.4.2. Postanowienia	60
2.4.3. Akty i czynności dotyczące uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa administracyjnego	61
2.4.4. Interpretacje podatkowe i opinie zabezpieczające	63
2.4.5. Opinie dotyczące transgranicznego przekształcenia, połączenia albo podziału spółki.....	63
2.4.6. Akty prawa miejscowego	64
2.4.7. Akty samorządu terytorialnego z zakresu administracji publicznej	65
2.4.8. Akty nadzoru nad samorządem terytorialnym	66
2.4.9. Bezzasadność i przewlekłe prowadzenie postępowania.....	67
2.4.10. Przypadki szczególne.....	70
3. Właściwość rzeczowa NSA	70

Rozdział III

Zasady postępowania sądowoadministracyjnego (Małgorzata Jaśkowska)....	73
1. Uwagi wstępne	73
2. Zasada dostępu do sądu.....	75
3. Zasada dwuinstancyjności.....	79
4. Zasada legalności.....	80
5. Zasada udzielania pomocy stronom.....	83
6. Zasada jawności	86
7. Zasada ekonomiki procesowej.....	91
8. Zasady kontradydakcyjności i oficjalności.....	95

Rozdział IV

Wszczęcie postępowania sądowoadministracyjnego (Małgorzata Jaśkowska) ...	99
1. Uwagi ogólne.....	99
2. Skarga.....	102
2.1. Przedmiot skargi	102
2.2. Uprawnieni do wniesienia skargi.....	103
2.3. Warunki formalne skargi jako pisma procesowego i sposób jej wniesienia	107
2.4. Wykorzystanie środków zaskarżenia.....	110
2.5. Termin do wniesienia skargi.....	113
3. Sprzeciw	114
3.1. Przedmiot sprzeciwu	114
3.2. Podmioty uprawnione do wniesienia sprzeciwu	117
3.3. Warunki formalne sprzeciwu i sposób jego wniesienia	117
4. Wniosek o wszczęcie postępowania.....	119

5. Skutki wniesienia skargi, sprzeciwu czy wniosku	121
5.1. Wszczęcie postępowania i zawiłość sprawy	121
5.2. Uprawnienia autokontrolne	122
5.3. Możliwość wstrzymania wykonania aktu lub czynności.....	124
5.4. Obowiązki organu przy przekazaniu pisma wszczynającego postępowanie	127
5.5. Skutki braku spełnienia warunków dopuszczalności i warunków formalnych	129

Rozdział V

Strony i uczestnicy postępowania sądowoadministracyjnego (*Jacek Jaworski*) ... 133

1. Strony postępowania	133
1.1. Wstęp	133
1.2. Organ administracji publicznej jako strona postępowania	134
1.3. Strona skarżąca	135
1.4. Zdolność do bycia stroną a legitymacja skargowa.....	140
1.4.1. Zdolność sądowa.....	140
1.4.2. Interes prawny	141
2. Uczestnicy postępowania	144
2.1. Strona a uczestnik postępowania	144
2.2. Uczestnictwo prokuratora, RPO, RPD i Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców	147
3. Skuteczność czynności podmiotów procesowych	149
3.1. Zagadnienia wprowadzające.....	149
3.2. Samodzielność działania w procesie.....	150
3.3. Zastępstwo procesowe a przedstawicielstwo.....	151
3.4. Reprezentacja	153
3.5. Działanie osobiste i przez pełnomocnika	154
3.5.1. Zdolność postulacyjna	154
3.5.2. Pełnomocnictwo	155

Rozdział VI

Czynności techniczno-procesowe w postępowaniu sądowoadministracyjnym (*Dagmara Gut*) 159

1. Pisma w postępowaniu sądowym	159
1.1. Pojęcie	159
1.2. Wymogi formalne	161
1.3. Wezwanie do uzupełnienia braków formalnych	166
2. Doręczenia	168
2.1. Zagadnienia ogólne	168
2.2. Doręczenia osobom fizycznym.....	170
2.3. Doręczenia osobom prawnym.....	172

2.4. Doręczenia osobom nieznanym z miejsca pobytu.....	173
2.5. Doręczenia stronom mającym miejsce zamieszkania za granicą	173
2.6. Doręczenia na adres skrytki pocztowej	174
2.7. Fikcja doręczenia	174
3. Terminy procesowe	176
3.1. Rodzaje terminów procesowych i sposób ich liczenia	176
3.2. Przywrócenie terminu.....	177
4. Akta sprawy sądowoadministracyjnej	179

Rozdział VII

Przebieg postępowania przed wojewódzkim sądem administracyjnym jako sądem I instancji (<i>Małgorzata Jaśkowska</i>)	181
1. Czynności wstępne.....	181
2. Postępowanie rozpoznawcze.....	187
3. Przeszkody w prowadzeniu postępowania sądowoadministracyjnego.....	194
4. Postępowanie mediacyjne	200
5. Postępowanie uproszczone	207
6. Rozstrzygnięcia.....	210
6.1. Zasady orzekania.....	210
6.2. Wyroki	213
6.2.1. Uwagi ogólne	213
6.2.2. Treść wyroku	216
6.3. Postanowienia i zarządzenia.....	224
6.3.1. Postanowienia	224
6.3.2. Zarządzenia	227
7. Konwalidacja rozstrzygnięć	227

Rozdział VIII

Zwyczajne środki zaskarżenia (<i>Martyna Wilbrandt-Gotowicz</i>)	229
1. Środki odwoławcze a środki zaskarżenia.....	229
2. Skarga kasacyjna.....	232
2.1. Charakter prawy skargi kasacyjnej	232
2.1.1. Uwagi wstępne	232
2.1.2. Przedmiot zaskarżenia.....	233
2.1.3. Legitymacja procesowa	235
2.1.4. Wymagania skargi kasacyjnej.....	238
2.2. Postępowanie kasacyjne	246
2.2.1. Czynności wstępne	246
2.2.2. Postępowanie rozpoznawcze	250
2.2.3. Orzeczenia	252
3. Zażalenie	256
3.1. Charakter prawy zażalenia	256

3.1.1. Uwagi wstępne	256
3.1.2. Przedmiot zaskarżenia.....	256
3.1.3. Legitymacja procesowa.....	258
3.1.4. Prawne wymagania zażalenia.....	258
3.2. Postępowanie zażaleniowe	259
3.2.1. Czynności wstępne	259
3.2.2. Postępowanie rozpoznawcze.....	260
3.2.3. Orzeczenia	261
4. Quasi-środki odwoławcze	261
5. Prawomocność orzeczeń i jej skutki.....	263

Rozdział IX

Nadzwyczajne środki zaskarżenia (<i>Martyna Wilbrandt-Gotowicz</i>)	267
1. Nadzwyczajne środki zaskarżenia a wniosek o unieważnienie prawomocnego orzeczenia	267
2. Skarga o wznowienie postępowania	269
2.1. Charakter prawny skargi o wznowienie postępowania i jej przesłanki	269
2.2. Postępowanie wznowieniowe	278
3. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia.....	283
3.1. Charakter prawny skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia i jej przesłanki	283
3.2. Postępowanie w sprawie stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia	288

Rozdział X

Koszty postępowania sądowoadministracyjnego (<i>Jacek Jaworski</i>)	293
1. Uwagi wprowadzające	293
2. Koszty sądowe	294
2.1. Podział kosztów sądowych.....	294
2.2. Wpis.....	295
2.3. Opłaty kancelaryjne.....	296
2.4. Wydatki w ramach kosztów sądowych	297
3. Wydatki strony w ramach występowania w procesie bez profesjonalnego pełnomocnika	298
4. Wydatki strony w ramach zastępstwa przez profesjonalnego pełnomocnika	299
5. Zwrot kosztów postępowania	301
6. Zwolnienie z kosztów sądowych.....	303
6.1. Zwolnienie z mocy prawa.....	303
6.2. Prawo pomocy	304

Rozdział XI

Środki zapewnienia jednolitości orzecznictwa sądowoadministracyjnego	
(<i>Martyna Wilbrandt-Gotowicz</i>)	307
1. Uwagi wstępne	307
2. Działalność uchwałodawcza NSA	309
2.1. Uchwały abstrakcyjne.....	309
2.1.1. Przesłanki podjęcia uchwały abstrakcyjnej	309
2.1.2. Tryb rozpoznania i rozstrzygnięcia abstrakcyjnego pytania prawnego.....	311
2.1.3. Skutki prawne uchwał abstrakcyjnych	313
2.2. Uchwały konkretne	314
2.2.1. Przesłanki podjęcia uchwały konkretnej	314
2.2.2. Tryb rozpoznania i rozstrzygnięcia konkretnego pytania prawnego.....	317
2.2.3. Skutki prawne uchwał konkretnych	319
3. Pytania prawne do TK	320
3.1. Przesłanki pytań prawnych do TK	320
3.2. Rozstrzygnięcia TK i ich skutki dla orzecznictwa sądów administracyjnych.....	322
4. Pytania prejudycjalne do TSUE	323
4.1. Przesłanki pytań prejudycjalnych do TSUE.....	323
4.2. Orzeczenia prejudycjalne TSUE i ich skutki dla orzecznictwa sądów administracyjnych.....	326

Rozdział XII

Europeizacja postępowania sądowoadministracyjnego (<i>Konrad Łuczak</i>)	329
1. Pojęcie europeizacji prawa i jej wpływ na strukturę sądów administracyjnych oraz postępowanie sądowoadministracyjne	329
2. Wybrane przypadki europeizacji przepisów ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.....	333
2.1. Rozszerzenie właściwości na decyzje konsulów dotyczące wiz Schengen	333
2.2. Wznowienie postępowania sądowoadministracyjnego na podstawie wyroku TSUE.....	334
2.3. Oddanie pisma procesowego w placówce pocztowej znajdującej się w innym państwie członkowskim UE niż Polska	337
3. Zasady-narzędzia stosowane przez sądy administracyjne w celu europeizacji prawa.....	339
4. Mechanizm uwzględniania przez sąd z urzędu prawa UE	346
5. Kilka uwag końcowych.....	350

Bibliografia.....	351
O autorach	363
Skorowidz.....	365